Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani judecător: L. Lavric
Dosarul nr. 2a-2467/22
2-18128416-02-2a-14062022

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

25 ianuarie 2024
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ion Țurcan
Judecători Ina Dutca și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel declarate de reprezentantul apelantului, SRL „Asimed”, Sergiu Costin, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2018, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociața Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed”, *****, intervenient accesoriu „Asterra Grup” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 25 ianuarie 2018, Asociața Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Asimed”, intervenient accesoriu ***** cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

Prin cererea de completare a temeiului și majorarea cuantumului pretențiilor din acțiune, reclamantul a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL ”Asimed” și ***** în beneficiul BNAA a despăgubirii de asigurare în mărime de 20 021,20 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 6247,49 lei pentru perioada 25.10.2016 – 05.09.2018, a cheltuielilor legate de instrumentarea dosarului în mărime de 8000 lei, precum și compnesarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 3 iunie 2016, în mun. Chișinău, s-a produs un accident rutier în rezultatul căruia autovehiculul de model ***** cu n/î ***** condus de ***** a tamponat autovehiculul de model VW Touareg cu n/î *****, condus de Lungu Mihail.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI03 392882 din 03.06.2016, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscută *****. Ulterior, s-a constata că la momentul producerii accidentului rutier posesor de drept al autovehiculului *****, n/î ***** este SRL "Asimed", iar ***** este inclusă în foaia de parcurs seria BP nr. 190449. Astfel, SRL "Asimed" nu a respectat dispoziţiile art. 4 alin. (1) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule" şi nu deţinea poliţă de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă.

La 11 iulie 2016, Toacă Andrei, în baza procurii, s-a adresat cu cerere, solicitînd acordarea despăgubirilor, ca urmare a prejudiciului suferit în urma accidentului de circulaţie produs la data de 03.06.2016.

La data de 06 octombrie 2016, în temeiul art. 33 alin.3 din Legea nr.414- XVI din 22.12.2006 şi în baza Ordinului ovs 306/16 din 04 octombrie 2016 s-a achitat lui Onofrei Augustin, din mijloacele Fondului de Protecţie a Victimilor străzii, despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate autovehicolului VW Touareg, n/î ***** în sumă de 20 021,20 lei.

În vederea asigurării participării tuturor participanţilor la accidentul rutier, au fost informaţi prin avize telegrafice pentru a participa la evaluarea pagubei pricinuite, efectuat de către SRL "Stop Fraud".

Ulterior, la data de 07 octombrie 2016 a expediat pîrîţilor pretenţii, solicitînd stingerea datoriei în suma totală de 20 021,20 lei.

Prin răspunsul din 24.10.2016, ***** a negat existenţa obligaţiei de plată, invocînd că şi-a asigurat autovehiculul la volanul căruia se afla la momentul producerii accidentului rutier, susţinînd că obligativitatea de a-şi asigura autovehiculul reiese din prevederile poliţei si Contractului de asigurare nr.RCAI-001872745 din 29.10.15.

Ulterior, la 11.05.2017, a solicitat eliberarea unui certificat de confirmare a închiderii dosarului de daună *****.

La 01.06.2017 a comunicat pîrîtei, care deţine şi funcţia de administrator al SRL "Asimed" că în legătură cu neachitarea despăgubirii de asigurare dosarul de daune nu a fost închis.

În contextul celor expuse, având în vedere că la materialele cauzei se regăsește foaia de parcurs eliberată de către SRL ”Asimed” în luna iunie 2016 pentru autovehiculul ***** cu n/î ***** condus de Gribincea Valentina precum și faptul că între SRL ”Asimed” și ***** există contractul de locațiune nr. 1 din 2 ianuarie 2012, actul de primire-predare a autovehicolului, consideră că de facto autovehicolul menționat se afla în posesia SRL ”Asimed” care contrar prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea 414 din 22.12.2006, la momentul producerii accidentului rutier nu deținea poliță de asigurare obligatorie civilă auto internă.

În opinia reclamantului, probatoriul administrat în speță este unul suficient pentru a concluziona temeinicia pretențiilor formulate.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2018, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Asociața Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed”, *****, intervenient accesoriu „Asterra Grup” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.|

S-a încasat în mod solidar de la SRL ”Asimed” și ***** în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 20021,20 lei, dobânda de întârziere pentru perioada 25.10.2016 – 05.09.2018 în mărime de 6 247,49 lei, cheltuielile de evaluare a pagubei în mărime de 800 lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 812,06 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2500 lei, iar în total suma de 30 380,75 lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 26 decembrie 2018, reprezentantul SRL ”Asimed”, Costin Sergiu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2018, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depuse de AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”.

La 15 iulie 2021, SRL ”Asimed” și Valentina Grebincea au depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05

decembrie 2018, însă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 decembrie 2022, a fost restituită cererea de apel depusă de *****.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că hotărîrea contestată a fost pronunțată la 5 decembrie 2018, iar apelul a fost depus de către SRL ”Asimed”, la 26 decembrie 2018, cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, reprezentantul SRL ”Asimed”, Costin Sergiu a menționat că SRL „Asimed" a transmis în locaţiune vehiculul de marca ***** cu n/î ***** pîrîtei ***** în baza contractului de locaţiune nr. 1 din 02.01.2012 şi Actul de primire - predare din 02.01.2012.

În opinia apelantului, posesorul vehiculului, conform art. 2 din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2016 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule este ***** şi obligaţia de asigurare a răspunderii civile auto este în obligaţia posesorului.

A precizat că SRL „Asimed" nu era obligată să deţină/încheie poliţa/contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

O altă încălcare flagrantă a normei de drept este și faptul că BNAA a încălcate pregeverile Regulamentului privind fondul victimelor străzii, care la pct. 19 prevede că persoana vinovată de producerea accidentului, precum și persoana sau persoanele răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, vor fi notificate de BNAA la adresa din documentele de avizare pentru a participa la constatarea și evaluarea de daune, precum și cu privire la cuantumul despăgubirii ce urmează a fi achitată și la termenul de plată.

De către BNAA a fost încălcat principiul de apărare, iar suma despăgubirii a fost aprobată în mod unilateral și abuziv, obiectând constatările instanței de fond referitor la legalitatea raportului de evaluare emise de ”Stop Fraud” SRL .

Mai mult decât atât, instanța de fond a admis o ingerință în raport cu faptul calificării contractului de locațiune, or acesta nu face obiect al litigiului.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului SRL ”Asimed”, Sergiu Costin, reprezentantul intimatului AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și intervenientul accesoriu CA ”Asterra Group” SA, precum și *****, citați legal, nu s-au prezentat, astfel, prin prisma art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanţei de apel:

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi în raport cu materialele dosarului, Colegiul Civil consideră necesar de a admite apelul declarat de către reprezentantul apelantului SRL ”Asimed”, Sergiu Costin și de a casa hotărârea primei instanţe cu emiterea unei noi hotărâri, reieșind din următoarele.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Colegiul Civil atestă că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.

18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform art. 7 alin.(1) Cod civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare.

Prin prisma normei sus citate rezultă că litigiului îi sunt aplicabile dispozițiile Codului civil până la modernizare.

În contextul pretențiilor deduse judecării, Colegiul notează că potrivit art.8 alin.(1) Cod civil drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Potrivit dispozițiilor art.512 alin.(1)-(3) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face. Prestația trebuie să fie posibilă, determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

În conformitate cu art.513 alin. (1) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform prevederilor art.514 Cod Civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit prevederilor art.4 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414 din 22 decembrie 2006, persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesie autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Conform prevederilor art.8 alin.(1) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006, asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între posesorul de autovehicul și asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto.

Potrivit art.8 alin.(4) din același act normativ, încheierea contractului de

asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă se dovedește cu polița de asigurare RCA.

Conform prevederilor art.20 alin.(5) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2016 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită conform art.14.

În temeiul prevederilor art.33 alin.(1), (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22 decembrie 2016, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror proprietari sau utilizatori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

În vederea recuperării sumelor cheltuite din fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul National poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, *acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu*.

Potrivit art.1410 alin.(1)-(5) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui ca urmare a acțiunilor ilicite ale unor terți. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobândit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieșit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobândit

în posesiune în mod ilicit.

Posesorii izvoarelor de pericol sporit răspund solidar pentru prejudiciul cauzat unui terț prin interacțiunea acestor izvoare (coliziunea mijloacelor de transport etc.).

(5) Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art.1398.

Dispozițiile art.1398 alin.(1), din Codul civil statuează expres că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Iar, aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că o altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art.1329 alin.(1)-(2) din Codul civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare *preia,* în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.1415 alin.(1) Cod civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Din probatoriul administrat în speță, Colegiul a stabilit la data de 3 iunie 2016, în mun. Chișinău, a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de model „*****” cu n/î *****, condus de ***** și autovehiculul de model „VW Touareg” cu n/î *****, condus de Lungu Mihail.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI03 392882 din 3 iunie 2016, pârâta *****, conducător al autovehiculului de model „*****” cu n/î *****, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.242 alin.(2) Cod contravențional.

La data de 11 iulie 2016, Toacă Andrei, în calitate de reprezentant al persoanei păgubite Lungu Mihai, a depus la Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” cerere de despăgubire urmare a prejudiciului suferit în rezultatul accidentului rutier produs la 3 iunie 2016 (f.d.49)

Drept urmare, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a întocmit dosarul de daune nr. FVS/082/16 și în temeiul

procesului-verbal de constatare a daunelor din 15 iunie 2016, ordinului cu privire la plata despăgubirii de asigurare nr. OVS 306/2016 și ordinului de plată nr. 100 din 6 octombrie 2016, a achitat reprezentantului persoanei păgubite suma despăgubirii de asigurare în mărime de 20 021,20 lei pentru deteriorările cauzate automobilului de model „VW Touareg” cu n/î ***** (f.d.25-26).

La 7 octombrie 2016, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a înaintat către SRL ”Asimed” și ***** pretenția nr.02-2517/16 de recuperare prin regres a despăgubirii de asigurare acordată persoanei păgubite Lungu Mihail pentru daunele cauzate automobilului de model „VW Touareg” cu n/î ***** (f.d.17).

Din materialele cauzei, se atestă și faptul că automobilul de model „*****” cu n/î ***** aparține cu drept de proprietate SRL ”Asimed” (f.d.53).

În același timp, potrivit contractului de locațiune nr. 1 din 2 ianuarie 2012, S.R.L. „Asimed”, în calitate de locator, a transmis în posesie și folosință temporară locatarului ***** automobilul de model „*****” cu n/î ***** (f.d.21).

Conform foii de parcurs seria BP nr. 190449 eliberată unității SRL ”Asimed” pentru autoturismul de model „*****” cu n/î *****, în calitate de șofer este indicat *****. (f.d.51).

Prin acțiunea înaintată, Asociația Profesională ”Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a solicitat încasarea în mod solidar din contul SRL ”Asimed” și ***** în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în sumă de 14 024,70 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 3395,51 lei, cheltuielilor de instrumentare a dosarului de daune în sumă de 800 lei, taxei de stat în sumă de 522,60 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1500 lei.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond prima instanță a ajuns la concluzia admiterii cererii de chemare în judecată.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel constată că soluția a fost dată de către instanța de fond fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei, criteriu care presupune lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În acest sens, Colegiul reține prevederile art.20 alin.(5) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2016 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, potrivit cărora drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas

neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită conform art.14.

Totodată, Colegiul reține că obligația asigurătorului de a plăti despăgubirile de asigurare în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune este prevăzută în art.28 alin.(1) din Legea nr.414-XVI, în temeiul căruia asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii, obligație pozitivă a asiguratorului nerealizată de către acesta.

Iar, conform art.29 din Legea 414, asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când:

a) accidentul a fost produs cu intenție;

b) în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influenta stupefiantelor sau utilizatorul autovehiculului a refuzat să fie supus testării alcoolscopice ori, după caz, examinării medicale și/sau recoltării probelor biologice,

c) persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul fără permis de conducere sau cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere,

d) persoana răspunzătoare de producerea accidentului nu este inclusă în contractul de asigurare încheiat între posesorul autovehiculului și asigurătorul de răspundere civilă auto, cu excepția situației prevăzute la art.8 alin.(2) lit. b),

e) contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui,

f) utilizatorul autovehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului,

g) accidentul a avut loc din vina autorului unei infracțiuni, care încearcă să fugă de urmărire,

h) asiguratul sau utilizatorul autovehiculului nu respectă prevederile art.18 alin. (1) lit. c), e) și f), pentru cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.

Astfel, prin prisma normelor legale enunțate supra, Asociația Profesională

„Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” este în drept să pretindă repararea pagubei materiale cauzate de automobilul model „*****” cu n/î ***** (despăgubirii de asigurare și cheltuielilor de instrumentare a dosarului de daune), doar de la persoana vinovată de producerea accidentului rutier, ***** și nicidecum și de la ”Asimed” S.R.L. care a transmis bunul în posesia și folosința temporară în baza contractului de locațiune nr. 1 din 2 ianuarie 2012 și care la caz este un pârât necorespunzător.

De altfel conform prevederilor art.33 alin.(1), (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22 decembrie 2016, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror proprietari sau utilizatori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită. În vederea recuperării sumelor cheltuite din fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul National poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, *acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu*.

Potrivit pct.35 a) din Regulamentul privind fondul de protecție a victimelor străzii nr.19/11 din 09.04.2009, *Biroul National al Asigurătorilor de Autovehicule poate înainta, în limitele despăgubirii* de asigurare *achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu* și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Prin urmare la caz, nu suntem în prezența unei răspunderi solidare, motiv pentru care Colegiul ajunge la concluzia admiterii apelului, casarea hotărârii și pronunțarea unei noi soluții de admitere parțială a acțiunii și admiterea pretențiilor îndreptate față de pârâta *****, or aceasta din urmă a fost recunoscută vinovată de comiterea accidentului rutier, fiind subiectul răspunzător de cauzarea prejudiciului.

Totodată, având în vedere că persoana răspunzătoare de producerea accidentului a fost somată să achite în ordine de regres despăgubirea de asigurare în sumă de 20 021,20 lei achitată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” persoanei păgubite precum și cheltuielile de

instrumentare a dosarului de daune, dar a lăsat fără executare această somație, din care considerente din contul Valentinei Grebincea urmează a fi încasată și dobânda de întârziere pentru perioada 25.10.2016 - 05.09.2018 în mărime de 6 247,49 lei.

În contextul dat, Colegiul notează că, potrivit art.942 din Codul civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Dobânda prevăzută la art.942 se aplică doar obligațiilor pecuniare și reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Potrivit hotărârii nr.9 din 24.12.2010 a Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut stabilește că instanțele vor reține că dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contract scris între părți.

La caz, la data de 13 octombrie 2016 pârâta ***** a fost pusă în întârziere de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, fiind informată despre interesul legitim al reclamantei de a încasa de la persoana răspunzătoare de producerea accidentului rutier a despăgubirii de asigurare achitate precum și cheltuielilor de instrumentare a dosarului de daune în sumă de 800 lei, în calcul fiind luată data recepționării somației plus 7 zile calendaristice, termen oferit pentru executarea benevolă a obligației de plată a despăgubirii de asigurare.

La întârzierea executării obligației, vina debitorului se prezumă. Întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, situație care în speță se atestă, dat fiind că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată ***** s-a aflat în întârzierea executării obligației (achitării

despăgubirii de asigurare în sumă de 20021,20 lei și a cheltuielilor de instrumentare a dosarului de daune în sumă de 800 lei), iar dobânda prevăzută de art.942 are un caracter de sancțiune și se aplică pentru perioada în care debitorul se află în întârziere.

Colegiul atestă că obligația este purtătoare de dobânda, fiind reținută întârzierea în executarea obligației, ceea ce presupune temeinicia cerinței de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de 6 247,49 lei, pentru perioada 25.10.2016 - 05.09.2018.

Cu titlu distinct, Colegiul relevă că în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, intimatul/reclamant Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule" a solicitat încasarea sumei de 15 500,39 lei cu titlu de dobîndă de întîrziere pentru perioada 06.12.2018-25.09.2023.

În contextul pretențiilor respective, Colegiul notează faptul că, potrivit art. 372 alin. (3) CPC, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părţilor, temeiul sau obiectul acţiunii şi nici nu pot fi înaintate noi pretenţii. Se pot cere însă dobînzi, rate, venituri ajunse la termen şi orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărîrii în primă instanţă, se poate solicita o compensaţie legală.

Având în vedere că pârâta ***** nu și-a executat obligațiile de plată în termenul acordat, intimatul/reclamant Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule" este îndreptățit să solicite, prin prisma art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, dobânzi de întârziere pentru perioada ulterioară emiterii hotărîrii în primă instanţă.

Prin urmare, Colegiul civil consideră întemeiate cerințele privind încasarea din contul Valentinei Grebincea a dobânzii de întârziere pentru perioada 06.12.2018-25.09.2023 în mărime de 15 500, 39 lei, conform calculului anexat la dosar.

Cu referire la cheltuielile de judecată suportate, Colegiul menționează că potrivit prevederilor art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei, iar potrivit art. 90 Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art.94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din

pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.

Conform art.96 alin.(1), (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate, Colegiul civil va dispune încasarea din contul pârâtei ***** în beneficiul AP ”Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în sumă de 812,06 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei, precum și suma de 465 (patru sute șaizeci și cinci) lei, cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de apel.

În temeiul celor expuse, Colegiul ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de SRL „Asimed”, cu casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2018 și adoptarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată înaintată, privind încasarea de la *****, IDNP 0961704541854, în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, IDNO 1003600005045, a despăgubirii de asigurare în mărime de 20 021,20 lei, a dobînzii de întîrziere pentru perioada 25.10.2016 - 05.09.2018 în mărime de 6 247,49 lei, a cheltuielilor de evaluare a pagubei în mărime de 800 lei, cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în sumă de 812,06 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 500 lei, a dobînzii de întîrziere pentru perioada 06.12.2018-25.09.2023 în mărime de 15 500 (cincisprezece mii cinci sute) lei 39 bani și a sumei de 465 (patru sute șaizeci și cinci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată de taxă de stat în instanța de apel. În rest pretențiile Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed” se resping ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului, SRL

„Asimed”, Sergiu Costin.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2018, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociața Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed”, *****, intervenient accesoriu „Asterra Grup” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și se adoptă o nouă hotărîre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Asociața Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed”, *****, intervenient accesoriu „Asterra Grup” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

Se încasează de la *****, IDNP 0961704541854, în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, IDNO 1003600005045, despăgubirea de asigurare în mărime de 20 021,20 lei, dobînda de întîrziere pentru perioada 25.10.2016 - 05.09.2018 în mărime de 6 247,49 lei, cheltuielile de evaluare a pagubei în mărime de 800 lei, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 812,06 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei, dobînda de întîrziere pentru perioada 06.12-2018-25.09.2023 în mărime de 15 500 (cincisprezece mii cinci sute) lei 39 bani și suma de 465 (patru sute șaizeci și cinci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată de taxă de stat în instanța de apel. În rest pretențiile Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva SRL „Asimed” se resping ca fiind neîntemeiate.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ion Țurcan

Judecătorii — Ina Dutca

Ala Malîi